

ریشه‌های دموکراسی و مجلس در ایران باستان

سورنا فیروزی

۱۳۹۲

سرشناسه: فیروزی، سورنا
عنوان و نام پدیدآور: ریشه‌های دموکراسی در ایران باستان / سورنا فیروزی
مشخصات نشر: تهران: فروهر، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری: ۱۲۶ ص
شابک: ۹۶۴-۶۳۲۰-۷۷-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه
موضوع: دموکراسی - ایران - تاریخ - پیش از اسلام
موضوع: دموکراسی - تاریخ
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۹/۹/۹ DSR۴۲/
رده‌بندی دیویی: ۳۲۱/۸۰۹۵۵
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۲۸۶۳۳۳۴

نگاهی به نگرش فرزندانکس از باستان.....	۳۱
اندیشه فارابی.....	۳۱
نگرش پورسینا.....	۳۱
حکومت وحدانی.....	۳۲
حکومت کرامت.....	۳۲
حکومت فکریه.....	۳۲
حکومت دموکراتیک.....	۳۲
حکومت سقراتی یا قدسی (آریستوکراسی).....	۳۲
مجلس کنکاش شاهعباس دوم.....	۳۳
گزینش نادر به فرمانروایی در دشت مغان.....	۳۳
کریم خان زند.....	۳۵
هیانگذار عنوان «رییس جمهور» در خاور.....	۳۶

گفتار چهارم

بررسی روند شکلگیری اندیشه بیدایش حکومت‌های دموکراتیک.....	۳۹
دوران باستان ایران.....	۴۱
ساسانیان.....	۴۱
هنگامه پارتی‌ها.....	۴۲
کردارهای مهستان در گزینش فرمانروا.....	۴۵
نظارت سخت بر روی فرمانروایان.....	۴۵
نگاهی به تاریخچه دموکراسی آتن و جمهوری شهر رم.....	۵۳
ریشه ایرانی جنبش‌های آتن و رم.....	۵۶
نظریات و نگرش‌های پیرامونی و درجه دوم.....	۷۶
جمهوری‌های مردم‌سالار.....	۷۶
۱ - مستند.....	۷۶
۲ - نگرش استنباطی.....	۷۷
اسپارتا و اصلاحات لوکورگوس.....	۷۸
نگرش جریان ضد یونان‌گرایی در غرب.....	۷۸
دوران کهن ایران.....	۸۲

۸۳	گزینش مردمی گیومرت به فرمانروایی
۸۴	گزینش هوشنگ (هئوشینگه) پسر فرواک
۸۶	گزینش تهمورس (تخماروت)
۸۶	گزینش جمشید (ییم خشیث) پسر ویونگهان پزشک
۸۷	کودتای بیوراسپ
۸۸	گزینش فریدون
۸۹	انتصاب منوچهر (منوچیز)
۸۹	انتصاب نوذر (نئوتز) پسر منوچهر
۹۱	بازگشت سامانه مردم سالار:
۹۱	گزینش رو (اوزو) پسر تهماسب
۹۱	گزینش گرشاسپ (کرسسپ)
۹۲	گزینش کی کواذ (کی قباد)
۹۴	دور شدن دوباره از معیارهای مردم سالاری
۹۴	گزینش کاووس (کوی اوسن) پسر کی اپیوه
۹۶	انتصاب کی خسرو (کوی هئوسزو) با نظر مثبت انجمن
۹۶	گزینش لهراسپ (اروت اسپ) در پی اصرار کی خسرو
۹۷	انتصاب گشتاسپ (ویشتاسپ) پسر لهراسپ
۹۷	زرتشت سپیتمان و اشارات سیاسی وی به نوع حاکمیت
۱۰۶	روزگار کیانیان در پس گشتاسپ
۱۰۷	سخن پایانی
۱۱۳	یادداشت‌ها
۱۲۱	کتاب‌نامه

دیدگاه نگارنده

یکی از موضوعات مورد توجه در مطالعات تاریخی، بررسی سرآغاز اندیشه‌ها و اجرای انواع حاکمیت‌های سیاسی است. اینکه حاکمیت‌های مردم سالار چگونه، در چه زمان و از کجا پدید آمدند، بخش نخستین بسیاری از منابع و کتاب‌های دانشگاهی مرتبط با علوم سیاسی را تشکیل می‌دهند.

در حال حاضر، آتن به عنوان خاستگاه اندیشه و حاکمیت دموکراتیک در نظر عوام دانسته می‌شود. در کنار آن، شماری از پژوهشگران دگراندیش، این خاستگاه را سومر می‌شناسانند و در کنار این دو جریان، گروهی نیز با نقد ویژگی‌های این فرمانروایی‌ها، پیدایش حقیقی مردم‌سالاری سیاسی را در سده‌های پس از رنسانس می‌پندارند.

در این اثر، سعی نگارنده بر آن بوده است تا در کنار بررسی و تحلیل تاریخی، زمانی و درون‌مایه تاریخچه‌های کنونی، به کنکاش اسناد کلاسیک تاریخی نیز بپردازد و با سنجش‌های سه گانه یاد شده در بالا، دیدگاهی نوین را در پیش چشم خواننده به نمایش بگذارد. دیدگاهی که در آن، پیشینه اندیشه و اجرای حاکمیت‌های مردم سالار و نیز سامانه جمهوریت و شاهی در ایران، از پیشینه‌ای کهن برخوردار می‌باشد.

این جستار نه تنها، بررسی‌های تاریخچه‌ای و آنالیزی مرتبط با موضوع را دچار دگرگونی و تلنگر می‌کند، بلکه برای نظراتی که دموکراسی را به علت بیگانه پنداشتن خاستگاه آن، برای ایران مناسب نمی‌دانند، نیز جنبه دیگری را باز می‌کند.

در بخش نخست از این کتاب، به کلیتی پیرامون گونه‌های مختلف فرمانروایی‌های سیاسی پرداخته‌ایم. در بخش دوم، نگاهی به تاریخچه‌های متداول در پنداشته‌های کنونی انداخته و در بخش‌های سوم و چهارم، درباره پیدایش جریان فکری و اجرایی حاکمیت‌های مردم سالار در تاریخ ایران و نقد تاریخچه‌های رایج فعلی کنکاش شده است.